
Studenter bidrar til klokere valg

AKTUELT I FORENINGEN

INGRID RISE FRY

Ingrid.rise.fry@legeforeningen.no
Kommunikasjonsavdelingen

I ett år har studenter fra ulike læringsinstitusjoner deltatt i prosjekter med mål om å belyse overdiagnostisering og overbehandling.

JOBBER MOT OVERBEHANDLING: Nye og tidligere Studenter for kloke valg samlet på Legenes hus 29. september 2023. Foto: Ingrid Rise Fry

Kampanjen *Gjør kloke valg* retter seg mot å begrense overbehandling i helsetjenesten. Det siste året har kampanjen også inkludert studentprogrammet *Studenter for kloke valg*. Fem ulike prosjekter har bidratt til å rette søkelyset mot overdiagnostisering og overbehandling innen helse. Stefán Hjörleifsson leder koordineringen med studentene og mener at nettopp studentene er en viktig gruppe å satse på.

– Vi har nylig begynt å skjønne at overdiagnostikk truer bærekraften i helsetjenestene. For å løse dette må også den nye generasjonen være bevisst denne utfordringen og bli med å skape endring, sier Hjörleifsson.

Gjelder mange områder

Dette året har fem studenter bidratt gjennom ulike prosjekter. Målet med alle prosjektene har vært at studentene har satt seg inn et spesifikt tema der utfordringen med overdiagnostisering og overbehandling kommer tydelig frem.

Et av prosjektene tar for seg bruk av syrenøytraliserende medisiner hos små barn, såkalte protonpumpehemmere. Medisinstudent ved Universitetet i Oslo (UiO), Eline Hernes, har kartlagt bruken av disse medisinene hos spedbarn for å forstå hvorfor forskrivningen øker.

– Jeg føler jeg har lært mye om overaktivitet og hvordan det skjer i klinisk praksis. Selv om jeg fokuserte på en spesifikk problemstilling, så har jeg nok også generelt blitt bevisstgjort på å se hele pasienten. Jeg kommer til å tenke mer over det å for eksempel skrive ut medikamenter som kan ha negative bivirkninger uten god begrunnelse, forteller Hernes.

Nytt kull i gang

Resultatene fra de ulike prosjektene blir formidlet gjennom de ulike fagmedisinske foreningene, på studiestedene, og til og med i vitenskapelige artikler. Nå setter også neste gruppe med seks studenter i gang og vil jobbe med nye problemstillinger innenfor medisinsk overaktivitet det neste året.

– På medisinstudiet lærer man mye om hva som kan gjøres, hvilke muligheter for behandling som ligger der og hvordan det skal gjøres. Men det er også viktig å spørre seg når det faktisk bør gjøres og en større bevisstgjøring når det er klokt å la være, påpeker Hjørleifsson.

Studenter som er interessert i å delta kan ta kontakt på e-post studenterforklokevalg@gmail.com

Prosjekter gjennomført av studenter i Studenter for kloke valg 2022 - 2023:
IKKE STIKK MEG UTEN GRUNN: Mathilde Hamre, medisinstudent ved UiT: I samarbeid med Gjør kloke valg har laboratorieavdelingen og barneavdelingen ved Universitetssykehuset i Nord-Norge startet initiativet «Ikke stikk meg uten grunn» for å få slutt på blodprøver som pasientene ikke har nytte av. Mathilde Hamre har gått gjennom journalene til inneliggende pasienter for å dokumentere effekten av «Ikke stikk meg uten grunn» og finne områder der prosjektet kan utvikles videre.

PROTONPUMPEHEMMERE TIL SPEDBARN: Eline Hernes, medisinstudent ved UiO: Protonpumpehemmere er virkningsfulle medisiner som brukes mot refluks av magesyre i spiserøret. Medisinene blir i økende grad forskrevet til spedbarn, men mye tyder på at denne forskrivningen ikke er like godt gjennomtenkt. Hernes har kartlagt bruken av disse medisinene hos spedbarn for å forstå hvorfor forskrivningen øker.

OVERDIAGNOSTIKK INNEN RADIOLOGI: Richard Limalanathan, medisinstudent ved UiO: Norge ligger på verdenstoppen i bruk av MR-bilder. Limalanathan lager en undervisningsvideo om overforbruk av bildediagnostikk for medisinstudiet. Videoen inkluderer intervjuer med røntgenleger, og gir eksempler på overdiagnostikk innen bildeundersøkelser.

KLINISK ERNÆRINGSFYSIOLOGI: Terese Signahl, student i klinisk ernæring ved UiO, sammen med ernæringsfysiologene Rie Mols og Siri Quamme: Sløses ressursene til kliniske ernæringsfysiologer vekk på oppgaver som ikke er til nytte for pasientene? Gruppen har gjennomført en spørreundersøkelse og intervjuer med medlemmer av Kliniske ernæringsfysiologers forening (KEFF) for å innhente erfaringer med overaktivitet. Resultatene presenteres i oktober 2023 i en rapport som KEFF vil bruke som utgangspunkt for diskusjon om overaktivitet sammen med medlemmene.

BARNE- OG UNGDOMSPSYKIATRI: Jorun Knutsen, medisinstudent NTNU: Kartlegging av overaktivitet innen norsk barne- og ungdomspsykiatri. Jorun har samarbeidet med styret og kvalitetsutvalget i Norsk barne- og ungdomspsykiatrisk forening (NFBU) om å innhente synspunkter og forslag fra medlemmene av foreningen som ledd i å forberede NFBUs deltakelse i Gjør kloke valg.

Publisert: 6. november 2023. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.23.16.13

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 27. mars 2026.